

Rješenja 3. kratke provjere znanja — grupe 1, 3, 5, 7, 9
— A —

$$1. f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{(x+h)^3} - \frac{1}{x^3}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{x^3 - (x+h)^3}{(x+h)^3 x^3}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x^3 - x^3 - 3x^2 h - 3x h^2 - h^3}{hx^3(x+h)^3} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{-3x^2}{x^3 \cdot x^3} = -3x^{-4}$$

2. Prvo treba naći točke presjeka. Uvrstimo npr. $y^2 = x$ u prvu jednadžbu. Dobijemo $2x^2 + x - 3 = 0$, odnosno $x_{1,2} = \frac{-1 \pm 5}{4}$. Za $x = 1$ dobijemo točke $T_1(1, 1)$ i $T_2(1, -1)$, a $x = \frac{-3}{2}$ nije rješenje jer iz toga imamo $y^2 = -\frac{3}{2}$.

Zatim, deriviramo jednadžbe obje krivulje:

$$2y \cdot y' + 4x = 0, \text{ tj. } y' = -\frac{2x}{y};$$

$$2y \cdot y' = 1, \text{ odnosno } y' = \frac{1}{2y}.$$

$$T_1(1, 1)$$

$k_1 = -\frac{2 \cdot 1}{1} = -2$, $k_2 = \frac{1}{2 \cdot 1} = \frac{1}{2}$. Sada možemo odmah iz $k_1 = \frac{-1}{k_2}$ zaključiti da se radi o pravom kutu ili uvrstiti u formulu za $\tan \phi$ pa iz $\tan \phi = +\infty$ vidjeti da je $\phi = \frac{\pi}{2}$.

$$T_2(1, -1)$$

Posve analogno kao za T_1 dobijemo da je kut pravi.

$$3. \lim_{x \rightarrow \infty} \left(\cos\left(\frac{1}{2x}\right)\right)^{x^2} = (1^\infty) = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{x^2 \cdot \ln \cos\left(\frac{1}{2x}\right)} = e^{\lim_{x \rightarrow \infty} x^2 \cdot \ln \cos\left(\frac{1}{2x}\right)}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} x^2 \cdot \ln \cos\left(\frac{1}{2x}\right) = (\infty \cdot 0) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln \cos \frac{1}{2x}}{\frac{1}{x^2}} = \left(\frac{0}{0}\right) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{\cos \frac{1}{2x}} \cdot \left(-\sin \frac{1}{2x}\right) \cdot \frac{1}{2} \cdot (-1) \cdot \frac{1}{x^2}}{-\frac{2}{x^3}}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{\tan \frac{1}{2x}}{2x^2}}{\frac{2}{x^3}} = \lim_{x \rightarrow \infty} -\frac{1}{4}x \cdot \tan \frac{1}{2x} = \lim_{x \rightarrow \infty} -\frac{1}{4}x \cdot \frac{1}{2x} = -\frac{1}{8}$$

Prema tome, konačno rješenje je $e^{\frac{-1}{8}}$.

Rješenja 3. kratke provjere znanja — grupe 1, 3, 5, 7, 9
— B —

$$1. f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{1}{\sqrt{x+h}} - \frac{1}{\sqrt{x}}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\frac{\sqrt{x} - \sqrt{x+h}}{\sqrt{x} \cdot \sqrt{x+h}}}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x} - \sqrt{x+h}}{h \cdot \sqrt{x} \cdot \sqrt{x+h}} \cdot \frac{\sqrt{x} + \sqrt{x+h}}{\sqrt{x} + \sqrt{x+h}} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x - (x+h)}{h \cdot \sqrt{x} \cdot \sqrt{x+h} \cdot (\sqrt{x} + \sqrt{x+h})} = \frac{-1}{\sqrt{x} \cdot \sqrt{x} \cdot (\sqrt{x} + \sqrt{x})} = \frac{-1}{2(\sqrt{x})^3} = -\frac{1}{2}x^{-\frac{3}{2}}$$

2. Prvo treba naći točke presjeka. Uvrstimo npr. $y^2 = 2x$ u prvu jednadžbu. Dobijemo $x^2 + x - 6 = 0$, odnosno $x_{1,2} = \frac{-1 \pm 5}{2}$. Za $x = 2$ dobijemo točke $T_1(2, 2)$ i $T_2(2, -2)$, a $x = -3$ nije rješenje jer iz toga imamo $y^2 = -6$.

Zatim, deriviramo jednadžbe obje krivulje:

$$2x + \frac{1}{2} \cdot 2y \cdot y' = 0, \text{ tj. } y' = -\frac{2x}{y};$$

$$2y \cdot y' = 2, \text{ odnosno } y' = \frac{1}{y}.$$

$$T_1(2, 2)$$

$k_1 = -\frac{2 \cdot 2}{2} = -2$, $k_2 = \frac{1}{2}$. Sada možemo odmah iz $k_1 = \frac{-1}{k_2}$ zaključiti da se radi o pravom kutu ili uvrstiti u formulu za $\tan \phi$ pa iz $\tan \phi = +\infty$ vidjeti da je $\phi = \frac{\pi}{2}$.

$$T_2(2, -2)$$

Posve analogno kao za T_1 dobijemo da je kut pravi.

$$3. \lim_{x \rightarrow \infty} (\tan(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1}))^x = (1^\infty) = \lim_{x \rightarrow \infty} e^{x \cdot \ln \tan(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})} = e^{\lim_{x \rightarrow \infty} x \cdot \ln \tan(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})}$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} x \cdot \ln \tan(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1}) = (\infty \cdot 0) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln \tan(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})}{\frac{1}{x}} = \left(\frac{0}{0}\right)$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\frac{1}{\tan(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})} \cdot \frac{1}{\cos^2(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})} \cdot \frac{\pi}{4} \cdot \frac{x+1-x}{(x+1)^2}}{-\frac{1}{x^2}}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-\pi x^2}{4(x+1)^2} \cdot \frac{1}{\sin(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1}) \cos(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-\pi x^2}{4(x+1)^2} \cdot \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{1}{\sin(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1}) \cos(\frac{\pi}{4} \cdot \frac{x}{x+1})}$$

$$= \left(\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-\pi}{4(1+\frac{1}{x})^2}\right) \cdot \frac{1}{(\frac{\sqrt{2}}{2})^2} = \frac{-\pi}{4} \cdot \frac{4}{2} = -\frac{\pi}{2}$$

Prema tome, konačno rješenje je $e^{-\frac{\pi}{2}}$.

Rješenja 3. kratke provjere znanja — grupe 2, 4, 6, 8, 10 — A

1. Uvjet neprekidnosti se svodi na: $\sin \pi = a\pi + b$, odnosno $0 = a\pi + b$.
Uvjet derivabilnosti se svodi na $\cos \pi = a$, odnosno $a = -1$, pa onda
uvršćavanjem u prvu jednadžbu dobijemo i $b = \pi$.

2. Deriviramo jednadžbu krivulje:

$$3x^2 + 3y^2 \cdot y' = 6y + 6xy'$$

$$y^2 y' - 2xy' = 2y - x^2$$

$$y'(y^2 - 2x) = 2y - x^2$$

$$y' = \frac{2y - x^2}{y^2 - 2x}$$

Tangenta treba biti paralelna sa osi x , dakle $k = 0$ u takvim točkama.
Još znamo i da su to točke na krivulji, pa dobijemo sustav jednadžbi:

$$\begin{cases} x^2 = 2y \\ x^3 + y^3 = 6xy \end{cases}$$

iz kojeg pronademo $x = 0$ (a tražimo $x \neq 0$) i $x = 2\sqrt[3]{2}$, tj. dobijemo
točku $T(2\sqrt[3]{2}, 2\sqrt[3]{4})$.

3. $k = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{y}{x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{x \cdot \arctan^2 x}{x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \arctan^2 x = \arctan^2(\pm\infty)$
 $= (\pm \frac{\pi}{2})^2 = \frac{\pi^2}{4}$

$$l = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} (x \cdot \arctan^2 x - \frac{\pi^2}{4} x) = (\infty - \infty) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\arctan^2 x - \frac{\pi^2}{4}}{\frac{1}{x}} = \left(\frac{0}{0}\right)$$

$$= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2 \cdot \arctan x \cdot \frac{1}{x^2+1}}{\frac{-1}{x^2}} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{-2x^2}{x^2+1} \cdot \arctan x = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{-2x^2}{x^2+1} \cdot \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \arctan x$$

$$= -2 \cdot \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \arctan x$$

$$l_1 = -2 \cdot \left(-\frac{\pi}{2}\right) = \pi \text{ i } l_2 = -2 \cdot \frac{\pi}{2} = -\pi.$$

Prema tome, lijeva kosa asimptota je $y = \frac{\pi^2}{4}x + \pi$, a desna $y = \frac{\pi^2}{4}x - \pi$.

Rješenja 3. kratke provjere znanja — grupe 2, 4, 6, 8,
10 — B

1. Uvjet neprekidnosti se svodi na: $a \cdot 2\pi + b = \cos 2\pi$, odnosno $a \cdot 2\pi + b = 1$.
Uvjet derivabilnosti se svodi na $a = -\sin 2\pi$, odnosno $a = 0$, pa onda uvrštavanjem u prvu jednadžbu dobijemo i $b = 1$.

2. Deriviramo jednadžbu krivulje:

$$2y + 2xy' - 24x^2 = 3y^2y'$$

$$2xy' - 3y^2y' = 24x^2 - 2y$$

$$y'(2x - 3y^2) = 24x^2 - 2y$$

$$y' = \frac{24x^2 - 2y}{2x - 3y^2}$$

Tangenta treba biti paralelna sa osi x , dakle $k = 0$ u takvim točkama.
Još znamo i da su to točke na krivulji, pa dobijemo sustav jednadžbi:

$$\begin{cases} 24x^2 - 2y = 0 \\ 2xy - 8x^3 = y^3 \end{cases}$$

iz kojeg pronađemo $x = 0$ (a tražimo $x \neq 0$) i $x = \frac{\sqrt[3]{2}}{6}$, tj. dobijemo točku $T(\frac{\sqrt[3]{2}}{6}, \frac{\sqrt[3]{4}}{3})$.

3. $k = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{y}{x} = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\ln(\cosh(2x+1))}{x^2} = \left(\frac{\infty}{\infty}\right) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\frac{1}{\cosh(2x+1)} \cdot \sinh(2x+1) \cdot 2}{2x} =$
 $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{2 \cdot \tanh(2x+1)}{2x} = \frac{\pm 1}{\pm\infty} = 0$

$$l = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\ln(\cosh(2x+1))}{x} = \left(\frac{\infty}{\infty}\right) = \lim_{x \rightarrow \pm\infty} \frac{\frac{1}{\cosh(2x+1)} \cdot \sinh(2x+1) \cdot 2}{1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \pm\infty} 2 \cdot \tanh(2x+1)$$

$$l_1 = -2 \text{ i } l_2 = 2.$$

Prema tome, krivulja ima lijevu horizontalnu asimptotu $y = -2$ i desnu $y = 2$.